

35 jaar Arboretum La Tuillière; meer dan alleen een verzameling bomen Koos Slob en Ineke Vink

Tijdens een kampeervakantie in september 1990, rijden we in de Corrèze (Zuidwest Frankrijk) langs een landje met 3,5 ha wei, een grote vijver van 50x30 m, een vervallen boerenhuisje (van rond 1800), een stal (1861) en een vervallen houten schuur en een paar honderdjarige bomen. Een droom.

We kochten het. In december 1990 planten we de allereerste bomen: een rij Italiaanse populieren. Twintig jaar later (najaar 2011) kopen we 5.5 ha aangrenzend grasland met een bron en een klein stukje bos. Sindsdien omvat het arboretum in totaal 9 ha. Na 35 Jaar is veel wei veranderd in een 'bos'.

Fig 1. Overzicht deel van het landje in 1990. Rechts de grote vijver, links een solitair appelboompje

Fig 2. Een deel van het arboretum van boven boven gezien in 2025

Het vervolg

We hebben de gebouwen gerenoveerd en bewoonbaar gemaakt en brachten er veel kleine en grote vakanties door. Dat betekende: veel zelf klussen, maar nog meer laten doen door lokale ondernemers.

Begin van het arboretum

Direct begonnen we met het planten van bomen. We hadden niet echt een plan. De eerste jaren plantten we noodgedwongen vooral rond de huizen, want de boer maaide het gras. Bewust plantten we de bomen dicht bij elkaar om snel een beetje een 'bos-idee' te krijgen. En vooral veel verschillende coniferen, dat is nog steeds een passie. Zo ontstond een mini-pinetum. Om onszelf te scholen volgden we de allereerste A, B en C NDV-cursussen bij Jaap Smit en Piet de Jong. Ook de vele NDV-excursies hebben ons veel geleerd. Bovendien ontwikkelden we zo een netwerk van deskundigen.

De eerste jaren kochten we vooral bij Nederlandse kwekers: Aanhangers vol sleepten we naar Frankrijk! De laatste jaren kopen we bijzonder sortiment bij Van der Wurff of via internet bij Franse kwekers.

Voor het in 2011 aangekochte deel hadden we wél een plan. Op suggestie van Chris van der Wurff zijn we bomen gaan planten naar hun gebruikswaarde. Dat resulteerde in de categorieën sierbomen, voedsel en medicinaal, transport, bouw, muziekinstrumenten en sport. Ook hebben we daar de *Spiraea*-collectie van Wout Kromhout geplant (ruim 100 taxa). In de overgebleven paar ha weiland lopen tegenwoordig 's zomers 'gepensioneerde' paarden die het gras kort houden. Ze zijn afkomstig van een nabijgelegen manège.

De aanleg van een arboretum stelde ons voor onverwachte problemen. Zo waren delen te nat om te maaien of te planten. De bomen kwamen in de winter met hun wortels in het water te staan.

Daarom graven we ieder najaar geulen en hebben we in de loop der jaren een aantal vijvers laten graven. Die vullen zich in de winter met regenwater. Met het droger en warmer worden van het klimaat hebben we nu een eigen watervoorraad om jonge aanplant van water te voorzien.

Fig 3. Geulen graven voor de afwatering

Fig 4. Elke boom is voorzien van een informatief naambordje

Benaming

Eén belangrijke wens was dat alle bomen en struiken van een naambordje zouden worden voorzien. Dankzij een graveermachine kunnen we in eigen beheer naambordjes maken. Op de bordjes staan de wetenschappelijke naam, Franse en Nederlandse naam, familie, jaar van planten en land van oorsprong vermeld. Uiteraard is er op de website ook een bomenlijst waarin de collectie nauwkeurig wordt bijgehouden.

Collectie

Op dit moment zijn er ruim 1600 verschillende taxa. De grootste collecties omvatten *Spiraea* (ca 100), *Pinus* (47), *Magnolia* (25), *Aesculus* (31), *Quercus* (61) en *Viburnum* (60).

We bieden mensen de mogelijkheid om een boom te planten ter ere van een geboorte, een huwelijk of een andere belangrijke gebeurtenis zoals een overlijden. Deze bomen krijgen een extra bordje waarop de naam van de persoon en de gelegenheid staan. Enkele vrienden hebben de as van hun overleden geliefde uitgestrooid bij diens favoriete boom.

Belangrijk doel

We willen dit arboretum delen met anderen met als doel om bij bezoekers liefde voor de natuur wakker te maken, hen het belang van bomen te laten inzien en hen wat kennis over bomen te laten opdoen. Daarom hebben we het arboretum interessant gemaakt voor mensen die niks 'hebben' met bomen: er is veel kunst te zien, er staan borden met foto's van dieren en bomen op het arboretum en informatieborden met specifieke informatie over bomen. Ook is er een vaste foto-expositie van familieportretten van 3-4 generaties met interessante spreuken over hun favoriete boom (een kunstproject samen met de gemeente). Er zijn meerdere attracties voor kinderen, waaronder een speurtocht. En niet te vergeten: een uitkijktoren van 7m. Helaas kijk je tegenwoordig 's zomers niet meer *over* de boomtoppen, maar kijk je er *tegenaan*. Ook ontwikkelden we jaarlijks in de zomer activiteiten als het fête de l'arbre (6x), festival chorales (2x) en festival de la musique (5x).

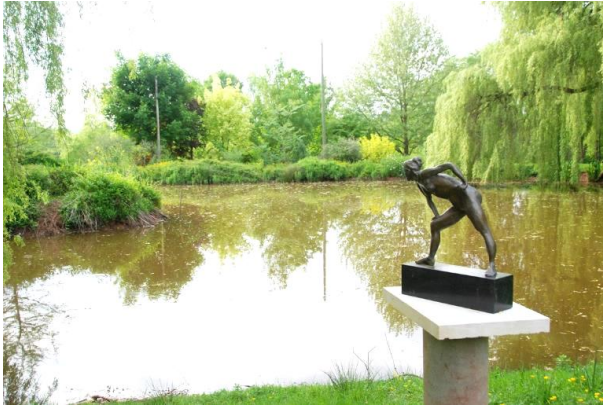

Fig 5. Veel kleine en grote sculpturen zijn verspreid over het land

Fig 6. De uitkijktoren is vooral favoriet bij bezoekende schoolklassen

Zo is het arboretum al vrij snel in de regio ‘ontdekt’. Er komen meer en meer bezoekers, inmiddels jaarlijks zo’n 1700. De toegang is gratis en het hek staat altijd open. Er zijn twee wandelingen van ca 45 min uitgezet door het arboretum: één leidt langs bijzondere bomen en de andere leidt langs de kunst. Regelmatig zijn er excursies van schoolklassen. Onze ontvangstruimte wordt ook door mensen uit het dorp gebruikt voor speciale activiteiten zoals repetities van het dorpskoor, repetities van een muziekgroepje, Franse les aan Nederlanders en discussieavonden met film of video.

Vrienden en andere hulp

Vrijwel vanaf het begin zijn vrienden komen kamperen en later logeren in één van de huizen. Afgelopen zomer hebben we uitgebreid het 35-jarig bestaan van het arboretum gevierd: op een gegeven moment logeerden er 53 mensen op het land in huisjes, tenten, caravan en campers.

Veel vrienden vinden het leuk mee te helpen met kleine en grote klussen. En voor het reguliere onderhoud hebben we twee dagen per week tuinmannen in dienst. Een goede vriend doet voor een betaalbaar bedrag het snoeiwerk hoog in de bomen. Zonder deze mensen zou het arboretum niet te onderhouden zijn!

Heel opvallend

Elke keer weer staan we verbaasd over hoe snel sommige bomen groeien. In zo’n 25-30 jaar zijn het soms al ‘reuzen’. Niks ‘boompje groot, plantertje dood’! Platanen, Mammoetbomen en Esdoorns van zo’n 30 jaar zijn al heel imposant. En niet alleen het formaat van veel bomen is indrukwekkend, ook de herfstkleuren zijn vaak magnifiek: Suikeresdoorn, Ginkgo, Japanse esdoorns en *Parrotia* maken van de herfst een feest.

Fig 7. Een groepje *Sequoia sempervirens* (Redwood) van circa 30 jaar!

Fig 8 Elke herfst weer is het genieten van de prachtige kleuren

Terugblik en vooruitblik

Met vallen en opstaan hebben we ontdekt dat het ontwikkelen en onderhouden van een arboretum heel veel kennis, werk en tijd vraagt (en geld). Het is véél meer dan zo veel mogelijk bomen verzamelen en planten. Maar het is het allemaal heel erg waard. Wat een voorrecht om hier te mogen wonen.

Voor wie meer wil lezen over deze mooie plek of vriend wil worden van het arboretum, kijk op www.tuilliere.nl. Wie langs wil komen is altijd welkom.